

A BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE ZRT.

**FELELŐS TÁRSASÁGIRÁNYÍTÁSI BIZOTTSÁGÁNAK
MONITORING JELENTÉSE**

**A FELELŐS TÁRSASÁGIRÁNYÍTÁSI AJÁNLÁSOKNAK VALÓ
MEGFELELÉSRŐL**

2016. november

Tartalomjegyzék

I. BEVEZETÉS	3
II. BESZÁMOLÓ	4
III. A FELELŐS TÁRSASÁGIRÁNYÍTÁSI AJÁNLÁSOKNAK VALÓ MEGFELELÉS	5
1.1. Általános elvek: Információk biztosítása, szavazati jogok.....	5
1.2. – 1.3. Közgyűlés	6
2.1. – 2.3. Igazgatóság, igazgatótanács, felügyelőbizottság ülései	7
2.5. – 2.6. Átláthatóság, információáramlás, valamint összeférhetetlenség, függetlenség az igazgatóságban, igazgatótanácsban, felügyelőbizottságában.....	8
2.7. Teljesítményértékelés, javadalmazás az igazgatótanácsban/igazgatóságban, felügyelőbizottságban.....	10
2.8. Belső kontrollok rendszere és a kockázatkezelés.....	12
2.9. Külső tanácsadó, könyvvizsgáló	13
3.1. Bizottságok: Általános elvek.....	14
3.2. Audit Bizottság.....	15
3.3. Jelölőbizottság.....	15
3.4. Javadalmazási bizottság	16
3.5. Bizottságok összevonása	16
4. Átláthatóság és nyilvánosságra hozatal	17
IV. MEGÁLLAPÍTÁSOK	19
1. Összefoglaló megállapítások	19
2. Egyéb általános megállapítások	21

I. BEVEZETÉS

A felelős társaságirányítási ajánlások alkalmazásának általános célja, hogy elősegítse az áttekinthető és hatékony piaci működést, támogassa a jogszabályok érvényesítését - különösen a részvényesi jogok és tulajdonosi funkciók megfogalmazását, valamint gyakorlását illetően -, továbbá összehangolja a kibocsátók, a befektetők, valamint a kibocsátó társaság környezetének érdekeit. A hatékony felelős társaságirányítás a kibocsátó vállalat értékének növekedését, illetve a részvényesek érdekeinek és egyéb érdekelt felek jogainak eredményes képviseletét segíti elő.

A Budapesti Értéktőzsde (BÉT) 2004-ben tette közzé Felelős Vállalatirányítási Ajánlásait, amelyet később a Felelős Társaságirányítási Ajánlások váltottak fel. A Felelős Társaságirányítási Ajánlások legutóbbi módosítására 2012-ben került sor. Az Ajánlások módosulása mellett a külső – közösségi és hazai – jogszabályi környezet is megváltozott: 2014. március 15-én hatályba lépett a 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.) és a kibocsátók fokozatosan elkezdték alkalmazni az új Ptk. rendelkezéseit.

A Bizottság 2014/208/EU ajánlása¹ szerint a vállalkozásoknak az adott vállalatirányítási kódex betartására, illetve az attól való eltérés jobb indokolására ösztönzése érdekében a meglévő nyomonkövetési rendszer keretében hatékony nemzeti szintű nyomon követés szükséges.

A BÉT szakmai bizottságaként a Felelős Társaságirányítási Bizottság (a Bizottság) általános feladata, hogy irányítsa a Felelős Társaságirányítási Ajánlások továbbfejlesztését a hazai szakmai igények, a készülő EU jogszabályok és az általános nemzetközi tendenciák figyelembe vételével, valamint képviselje a szakmai szempontokat a társasági jog továbbfejlesztése terén. A 2014/208/EU ajánlás rendelkezéseinek megfelelően a Bizottság, a Forrai Ügyvédi Iroda közreműködésével idén először összegzi jelen Monitoring Jelentésében a kibocsátók felelős társaságirányítási jelentéseinek megfelelési szintjét az ajánlásokban és a javaslatokban foglaltakhoz képest.

A jelen Monitoring Jelentés módszertani sajátossága alapján a felelős társaságirányítási jelentések megfelelési szintre, azok statisztikai adataira fókuszál, kiemelve a jelentősebb illetve tipizálható eltérések indokait (egyes esetekben kibocsátói kategóriánként), ugyanakkor részletes tartalmi összevetések még nem készülhettek. Ezért az összesítések a kibocsátók felelős jelentéseinek teljes mértékű elfogadásán alapultak, ugyanakkor rá kellett világítanunk több helyen is ezek ellentmondásosságára, egyes esetekben a koherencia hiányára.

A Bizottság reményei szerint a jövőbeni Monitoring Jelentésekben már az ajánlásoknak való megfelelések trendjéről, korábbi évekkal való összehasonlítását is be fogja tudni mutatni az érdeklődők és a nyilvánosság számára.

---

¹ A Bizottság ajánlása (2014. április 9.) a vállalatirányítási jelentés minőségéről (a „betart vagy indokol” elv) (2014/208/EU)

II. BESZÁMOLÓ

A BÉT Felelős Társaságirányítási Ajánlásainak 1. sz. melléklete előírja, hogy a kibocsátók felelős társaságirányítási jelentéseikben áttekintő módon számoljanak be társaságirányítási gyakorlatukról, térjenek ki arra, ha a Felelős Társaságirányítási Ajánlásokban megfogalmazott ajánlásoktól eltér a gyakorlatuk, és indokolják az eltérés okait. A Felelős Társaságirányítási Ajánlások szempontokat is tartalmaznak ezen beszámoló elkészítéséhez, amelyek hozzáférhetőségét és főbb tartalmi hiányosságait a Bizottság a monitoring tevékenysége során áttekintette.

Összességében megállapítható, hogy több - főleg az standard és a technikai kategóriákban jegyzett - kibocsátó egyáltalán nem, vagy csak nagyon hiányos beszámolót készített. Általánosságban megállapítható az is, hogy egyes kibocsátók esetében a Felelős Társaságirányítási Ajánlások 1. sz. melléklete szerinti beszámoló nem kellően részletezett, illetve nem fedi le teljeskörűen a BÉT által ajánlott szempontokat, illetve egyes szempontokat illetően jellemző hiányosságok is beazonosításra kerültek:

- Az igazgatóság / igazgatótanács működésének rövid ismertetése, az igazgatóság / igazgatótanács és a menedzsment közti felelősség és feladatmegosztás bemutatása hat kibocsátó (13,9%) jelentésében nem szerepelt, további kilenc kibocsátó esetében pedig hiányosan került ismertetésre (ezekben az esetekben jellemzően az igazgatóság / igazgatótanács és a menedzsment közti felelősség és feladatmegosztás bemutatása nem volt teljeskörű).
- Az igazgatóság / igazgatótanács, a felügyelő bizottság és a menedzsment tagjainak bemutatása kilenc kibocsátó (20,9%) jelentéséből hiányzott, további néhány esetben pedig hiányos volt (ezekben az esetekben jellemzően a függetlenségre vonatkozó megjelölés, a szakmai életút, illetve a menedzsment bemutatása hiányzott).
- Az igazgatóság / igazgatótanács, felügyelő bizottság és bizottságok adott időszakban megtartott ülései számának ismertetése a kibocsátók kb. negyedének (25,5%) jelentéséből hiányzott, további néhány esetben hiányos volt (ezekben az esetekben főként a részvételi arányok megadása nem szerepelt a beszámolóban).
- Az igazgatóság / igazgatótanács, felügyelő bizottság, menedzsment munkájának valamint az egyes tagok értékelésekor figyelembe vett szempontok bemutatása 28 - főként standard és technikai kategóriákban jegyzett - kibocsátó (65,1%) jelentéséből hiányzott, és néhány további esetben hiányos volt a beszámoló tartalmi oldalról (ezekben az esetekben jellemzően az értékelési szempontokat nem tartalmazta a beszámoló).
- Az egyes bizottságok működéséről szóló beszámoló több esetben hiányos volt: 15 - főként standard és technikai kategóriákban jegyzett - kibocsátó (34,8%) egyáltalán nem, 20 további kibocsátó (46,5%) pedig hiányosan írt e szempontokról (lásd lentebb a III. 3.1-5- pontokat).

Jellemzően a bizottsági tagok szakmai bemutatása, és a tárgyalat fontosabb témák bemutatása hiányzott.

- A kibocsátók több, mint fele, - főként standard és technikai kategóriákban jegyzett - 25 társaság (58,1%) nem mutatta be a belső kontrollok rendszerét és az adott időszaki tevékenység értékelését, valamint a kockázatkezelési eljárások hatékonyságáról és eredményességéről szóló beszámolóját. Ezen túl négy további kibocsátó (9,3%) nem teljeskörűen írt e szempontról (tipikusan a kockázatkezelési eljárások hatékonyságáról és eredményességéről szóló beszámoló hiányzott).
- Tíz kibocsátó (23,2%) nem adott információt arról, hogy a könyvvizsgáló végzett-e olyan tevékenységet, mely nem az auditálással kapcsolatos.
- A társaság közzétételi politikájának, bennfentes személyek kereskedésével kapcsolatos politikájának áttekintő ismertetése 11 kibocsátó (25,5%) esetében hiányzott.
- A részvényesi jogok gyakorlása módjának áttekintő ismertetése szintén 11 kibocsátó (25,5%) esetében hiányzott.
- A közgyűlés lebonyolításával összefüggő szabályokat kilenc kibocsátó (20,9%) elmulasztotta ismertetni.
- A kibocsátók kb. fele (51,1%-a) nem készített javadalmazási nyilatkozatot a felelős társaságirányítási jelentésének részeként és ezen túl még néhány esetben a javadalmazási nyilatkozat nem tartalmazott teljeskörű információkat.

III. A FELELŐS TÁRSASÁGIRÁNYÍTÁSI AJÁNLÁSOKNAK VALÓ MEGFELELÉS

A BÉT Felelős Társaságirányítási Ajánlásainak 2. és 3. sz. mellékletei előírják, hogy a kibocsátók felelős társaságirányítási jelentéseik részeként táblázatok kitöltésével nyilatkozzanak arról, hogy a BÉT által kiadott Felelős Társaságirányítási Ajánlások meghatározott pontjaiban megfogalmazott ajánlásokat, javaslatokat saját társaságirányítási gyakorlata során milyen mértékben alkalmazták. A Monitoring Jelentés az alábbiakban ezen kibocsátói nyilatkozatokat tekinti át összesítő jelleggel.

1.1. Általános elvek: Információk biztosítása, szavazati jogok

1.1.1. Azon BÉT ajánlásban foglaltaknak, miszerint az igazgatóság vagy az igazgatótanács gondoskodott arról, hogy a részvényesek a megfelelő időben hozzájussanak azon információkhoz, melyek a jogaik gyakorlásához elengedhetetlenek, mindegyik kibocsátó eleget tett. Három kibocsátó ugyan régi verziót töltött ki, ez azonban nem érintette a megfelelő időben történt tájékoztatás megvalósulását. Megjegyzendő azonban, hogy bizonyos kapcsolódó tájékoztatási ajánlások, illetve

javaslatok esetében a kibocsátók megfelelése már nem teljeskörű (lásd lentebb a 2.5.4., 2.5.6., 2.7.1., 4.1.6., 4.1.9. stb. pontokat).

A kibocsátók nagy többsége (81%-a) megfelelt azon ajánlásnak, mely szerint a társaság az "egy részvény - egy szavazat elvét" alkalmazza. A kibocsátók fennmaradó 19%-a közül többen szavazatelsőbbbségi részvényt bocsátottak ki, melyek eltérő mértékű, súlyú szavazati jogokat biztosítanak. Továbbá páran szavazati jogot nem biztosító likvidációs elsőbbségi részvényt és/vagy szavazati jogot nem biztosító osztalékelsőbbségi részvényt is kibocsátottak.

1.2. - 1.3. Közgyűlés

1.2.8. A társaságok 100%-a teljesítette azt az ajánlást, mely előírja, hogy a társaság biztosítja, hogy a tulajdonosok azonos feltételek teljesítésével vehetnek részt a közgyűlésen.

1.2.9. Az ajánlás alapján a társaság közgyűlésének napirendi pontjait konkrétan meghatározzák, leírják és ezeken túlmenően nincs további téma a napirenden. Ezen ajánlást egy társaság kivételével mindenki teljesítette. Az a kibocsátó, mely nem felelt meg ezen előírásnak az ajánlástól való eltérést azzal indokolta, hogy általában a tárgyalat kérdések jellege nem teszi szükségessé, hogy az igazgatóság az előterjesztésben kitérjen a döntések hatásának magyarázatára, bár jelezte, hogy amennyiben szükségesnek ítélik, akkor ezt megteszik.

A BÉT kibocsátók alig több mint fele (53,5%) gondoskodott arról, hogy a közgyűlés határozatainak javaslataiban külön megemlítsse a felügyelőbizottság javaslatát, valamint részletezze a döntés várható hatásait. Az ajánlást nem teljesítő társaságok többsége (27,9%) azért nem felelt meg az ajánlásnak, mert nem működik náluk felügyelőbizottság, így annak javaslatait értelemszerűen nem tudják feltüntetni. A kibocsátók további 18,6%-a közül többen úgy értékelték, hogy a döntések jellege nem teszi szükségessé, hogy kitérjenek az előterjesztésben a hatások részletes magyarázatára, illetve van olyan kibocsátó, aki azt a közgyűlésen feltett kérdésekre válaszolva adja meg. Továbbá van olyan társaság, aki a határozati javaslatot külön teszi közzé.

1.2.10. A kibocsátók szintén alig több mint fele (53,5%) tette közzé az egyes közgyűlési napirendi pontokhoz fűzött részvényesi észrevételeket a közgyűlést két nappal megelőzően. A többi kibocsátó (46,5%) azonban csak azért nem teljesítette az említett ajánlást, mert nem került sor a napirendi pontok részvényesek által történő kiegészítésére, észrevételezésére, így értelemszerűen nem merült fel az ajánlásnak való megfelelés kérdése. (Volt olyan kibocsátó, aki külön jelezte, hogy bár eddig nem teljesítette az ajánlást a fent hivatkozott okból, de amint lesz ilyen jellegű észrevétel, kiegészítés, vállalja annak legkésőbb a közgyűlést megelőzően két nappal történő közzétételét.)

1.3.8. A BÉT ajánlást fogalmazott meg továbbá arra vonatkozóan is, hogy a közgyűlés napirendi pontjaira tett észrevételeket legkésőbb a regisztrációval egyidejűleg megismerhessék a részvényesek, valamint, hogy a napirendi pontokkal kapcsolatosan érkezett írásos észrevételeket a közgyűlést két munkanappal megelőzően közzétették. A megfelelési arány megegyezik az előzőekben

ismertetettekkel, ugyanis a kibocsátók 53,5%-a megfelelt az ajánlásnak, míg a fennmaradó 46,5% csupán azért nem teljesítette azt, mert nem tettek észrevételt a napirendi pontok vonatkozásában.

1.3.10. A BÉT javaslata alapján a vezető tisztségviselők megválasztását, valamint visszahívását célszerű személyenként külön határozatba foglalni és nem együttesen, több személyről egyszerre rendelkezni. A megfelelési arány ezen ajánlás vonatkozásában is magas volt, ugyanis 93% teljesítette a fenti előírást. A fennmaradó 7% közül többen azért nem teljesítették, mivel nem került sor vezető tisztségviselő megválasztására, illetve visszahívására, míg egy kibocsátó esetében az egyszerűsítés miatt történt az ajánlástól való eltérés. Megjegyezzük, hogy a kibocsátók értelmezése nem egységes, hiszen a Felelős Társaságirányítási Ajánlások 2012. évi módosítása óta éppen az ún. eseményalapú kérdéseknél lehet igen választ is alkalmazni, ha az adott üzleti évben az eseményre nem került sor, azonban a társaság alapszabályi rendelkezései, illetve gyakorlata alapján a Felelős Társaságirányítási Ajánlások szerint járt volna el az adott esemény bekövetkezésekor.

2.1. - 2.3. Igazgatóság, igazgatótanács, felügyelőbizottság ülései

2.1.1. A BÉT ajánlást fogalmazott meg a tekintetben, hogy mely területeket tartja az igazgatóság/igazgatótanács legfontosabb feladatainak. E körben a stratégiai irányelvek meghatározásában való részvételt, a pénzügyi lépések végrehajtásának ellenőrzését, a felügyelőbizottsággal együtt a társasági célkitűzések megfogalmazását és felügyeletét, a pénzügyi és számviteli jelentések tisztaságának biztosítását, javadalmazási, díjazási elvek meghatározását, összeférhetlenségi esetek kezelését, kockázatkezelési irányelvek meghatározását, jelölési, vezetői utódlási mechanizmus kialakítását, transzparenciával kapcsolatos irányelvek megfogalmazását és felügyeletét, a társaságirányítási gyakorlat hatékonyságának és eredményességének felügyeletét, valamint a kapcsolattartás megfelelő metódusának kialakítását említette. A társaságok nagy többsége (95,3%) megfelelt az ajánlásnak, míg a fennmaradó 4,7% közül, akik nem teljesítették az ajánlást, egyikük arra hivatkozott, hogy részben az igazgatóság hatáskörébe tartoznak ugyan a fenti feladatok, de az általuk meghatározott szabályok szerint az igazgatóság feladatai nem fedik le teljes mértékben a fenti listát. A másik - ajánlást nem teljesítő - kibocsátó pedig kifejtette, hogy a társaság tevékenységének jellege más megoldásokat kíván.

2.3.1. A BÉT javaslata alapján az igazgatóság/igazgatótanács rendszeresen, pontosan meghatározott gyakorisággal tart üléseket. A kibocsátók nagy többsége megfelelt az ajánlásnak (86%). A kibocsátók további 14%-a esetében különböző indokok merültek fel az ajánlástól való eltérés magyarázatára. Így, a legtöbb - ajánlástól eltérő - kibocsátónál szükség esetén került sor az ülés összehívására, de volt olyan társaság, akinél az igazgatósági tagok napi rendszerességgel történő kommunikációja indokolta az ajánlástól való eltérést. Megjegyezzük, hogy a Ptk. szerint az igazgatóság az ügyvezetésről, a társaság vagyoni helyzetéről és üzletpolitikájáról legalább évente egyszer a közgyűlés, ha a

részvénytársaságnál felügyelőbizottság működik, legalább háromhavonta a felügyelőbizottság részére jelentést készít.² Ennek fényében az ajánlástól való eltérés jogszabályi meg nem felelést is jelenthet.

A rendszeres gyakoriságú ülések ajánlása a felügyelőbizottság tekintetében is felmerült. A kibocsátók többsége megfelelt az ajánlásnak (72,1%), míg az ajánlást nem teljesítő kibocsátók (27,9%) a felügyelőbizottság hiányára hivatkozva értelemszerűen nem tudták teljesíteni a feltételt.

A BÉT ajánlást fogalmazott meg arra vonatkozóan, hogy az igazgatóság/igazgatótanács ügyrendje rendelkezzen az előre nem tervezhető ülések lebonyolításáról, valamint az ülés megtartásának akadálymentessége érdekében az elektronikus hírközlő eszközök útján történő döntéshozatalról. A kibocsátók 93%-a megfelel az említett ajánlásnak, míg a fennmaradó 7%-ban az ok egyik esetben az elektronikus hírközlő rendszerekről való rendelkezés ügyrendből való hiánya, míg a másik esetben a nem tervezett ülések személyes részvétel melletti megtartása volt.

A BÉT a felügyelőbizottság vonatkozásában is megfogalmazta a fent említett javaslatot, vagyis a felügyelőbizottság ügyrendjének is célszerű lenne rendelkezni az előre nem tervezhető ülések lebonyolításáról, valamint az elektronikus hírközlő eszközök útján történő döntéshozatalról. A kibocsátók többsége 65,1% megfelelt az említett ajánlásnak, míg az ajánlást nem teljesítő 23,2%-a a felügyelőbizottság hiányára hivatkozott, 11,7% esetében pedig vagy az ügyrend nem tervezett ülésekre vonatkozó tiltása, vagy a nem tervezett ülések személyes részvétel mellett történő megtartása, vagy pedig az elektronikus hírközlő rendszerekről való rendelkezés ügyrendből való hiánya miatt történt eltérés az ajánlástól, illetve egy esetben nem adtak magyarázatot.

2.5. - 2.6. Átláthatóság, információáramlás, valamint összeférhetetlenség, függetlenség az igazgatóságban, igazgatótanácsban, felügyelőbizottságában

2.5.1. A kibocsátók nagy többsége, 90,7%-a teljesítette azt az ajánlást, hogy az igazgatóságban, igazgatótanácsban, felügyelőbizottságában elegendő számú független tag legyen a pártatlanság biztosításához. A fennmaradó 9,3%-ban a kibocsátók közül egy társaság nem adott magyarázatot, a további 3 ajánlást nem teljesítő kibocsátó magyarázata pedig nem volt kielégítő, nem adott konkrét választ az ajánlás hiányára. (Így nem tekinthető kielégítő magyarázatnak az, hogy "az igazgatóságban a társaság részvényesei által delegált személyek vesznek részt", továbbá az sem, hogy "az olyan társaságoknál, amelyek nem egységes irányítási rendszert megvalósító igazgatótanácsot működtetnek, ott a felügyelőbizottság tagjai többségének kell teljesítenie a függetlenségi kritériumokat." Nem elegendő az a magyarázat sem, mely szerint "az igazgatóság a társaság működését megfelelően koordinálja, független tagok pedig csak a felügyelőbizottságban vannak.")

2.5.4. A BÉT ajánlást tett arra vonatkozóan, hogy az igazgatótanács/igazgatóság rendszeres gyakorisággal (az éves FT jelentés kapcsán) a függetlenség megerősítését kérje a tagjaitól. A

---

² A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 3:284. § (1) bekezdése.

kibocsátók relatív nagy többsége (69,7%-a) megfelelt az ajánlásban foglaltaknak. Az ajánlást a kibocsátók 4,6%-a részben teljesítette, részben pedig nem teljesítette az ajánlást, ugyanis egyikük arra hivatkozott, hogy felügyelőbizottság nem működött nála az adott tárgyévben, míg a másik kibocsátó esetében az igazgatóság nem teljesítette az előírást, míg a felügyelőbizottság viszont megfelelt az ajánlásnak. Az ajánlást nem teljesítő 25,7%-ból három kibocsátó kifejtette, hogy a Ptk. nem írja elő a függetlenség megerősítésének követelményét, ezért erre hivatkozott az eltérés magyarázata során. Két kibocsátó nem adott magyarázatot. További két kibocsátónál a tagok proaktívan jelzik a státuszukban bekövetkező változást. A többi kibocsátó magyarázata során arra hivatkozott, hogy a független tagok megfelelnek a kritériumoknak.

2.5.6. A BÉT ajánlása alapján célszerű a társaság honlapján nyilvánosságra hozni az igazgatóság, igazgatótanács, illetve a felügyelőbizottság vonatkozásában alkalmazott függetlenségi kritériumokat. A kibocsátók mindössze 26,2%-a teljesítette az ajánlásban foglaltakat. Az ajánlásnak nem megfelelő kibocsátóknak 73,8%, nagy többsége közül a legtöbb társaság arra hivatkozott, hogy a Ptk.-ban foglaltaknak megfelelően járt el, volt továbbá olyan, aki a felügyelőbizottság hiányára hivatkozott, valamint többen említették, hogy az ügyrend tartalmazza az összeférhetlenségi és függetlenségi kritériumokat, mely közzé van téve a honlapjukon.

2.6.1. A BÉT ajánlása alapján az igazgatóság/igazgatótanács tagja tájékoztatja e szervet, valamint a felügyelőbizottságot vagy audit bizottságot arról, hogy ha a társaság vagy annak leányvállalata ügyletével kapcsolatban személyesen neki vagy vele közeli kapcsolatban álló személynek jelentős személyes érke áll fenn. A társaságok nagy többsége 67,4% teljesíti az ajánlást, míg a többi kibocsátó (32,6%) azért válaszolt nemmel a kérdésre, mert nem merült fel ilyen eset a tárgyidőszakban.

2.6.2. A BÉT lényegesnek tartja, hogy a menedzsment tagok és a velük közeli kapcsolatban álló személyek, valamint a társaság és annak leányvállalatai között létrejött ügyleteket szigorúbb átláthatósági szabályok alapján bonyolítják le. A társaságok alig több mint fele, 51,2%-a nyilatkozott úgy, hogy megfelel az eljárása az ajánlásban foglaltaknak. A fennmaradó 48,8% viszont csupán azért nyilatkozott úgy, hogy nem felel meg az ajánlásnak, mert nem merült fel ilyen esete a gyakorlatban.

Az előbbi ajánláshoz kapcsolódik a BÉT következő ajánlása, mely alapján a társaságoknak célszerű elfogadtatni a fenti általánostól eltérő gyakorlat szerinti ügyleteket a felügyelőbizottsággal, illetve az audit bizottsággal. A kibocsátók kevesebb, mint fele, azaz 41,9%-a felelt meg e követelménynek. 4,6% nyilatkozott úgy, hogy részben teljesítette az ajánlásban foglaltakat. 53,5% pedig nem felelt meg az ajánlásban foglaltaknak. Közülük két társaság esetében a felügyelőbizottság tájékoztatást kap az ilyen ügyletekről. Többen arra hivatkoztak, hogy nem működik a társaságnál felügyelőbizottság. Szintén többen jelezték, hogy az ajánlástól való eltérést az indokolta, hogy nem volt ilyen ügylet a gyakorlatban. Két társaság pedig nem adott magyarázatot.

2.6.3. A BÉT célszerűnek tartja továbbá, hogy a testületi tag adjon tájékoztatást a felügyelőbizottságnak, audit bizottságnak (jelölőbizottságnak) arról, hogy más, a célcsoporthoz nem tartozó társaságnál kapott felkérést testületi, illetve menedzsment tagságra. Az ajánlásnak a kibocsátók 69,7%-a eleget tett. Az

ajánlást nem teljesítő kibocsátók 30,3%-a közül többen jelezték, hogy nem került sor ilyen felkérésre a gyakorlatban. Egy esetben pedig kifejtette a társaság, hogy az igazgatóságot kell tájékoztatnia a tagnak ilyen jellegű felkérés esetén és egyúttal jelezték, hogy a felügyelőbizottság elnöke állandó meghívottként vesz részt az igazgatóság ülésein.

2.6.4. A BÉT különösen fontosnak tartja, hogy az igazgatóság/igazgatótanács kialakítsa a társaságon belüli információáramlásra, a bennfentes információk kezelésére vonatkozó eljárásrendet. A társaságok nagy többsége 88,3%-a nyilatkozott úgy, hogy megfelel az ajánlásban foglaltaknak. A többi, ajánlást be nem tartó társaság esetén (11,7%) egy esetben vezérigazgatói utasítás formájában került szabályozásra e kérdés. További egy esetben a bennfentes információk kezelésére vonatkozó eljárásrend kialakításra került, míg az információáramlásra vonatkozó szabályok nem kerültek megállapításra. További 3 kibocsátó pedig nem rendelkezett a kérdésben.

2.6.5. A BÉT ajánlása alapján a bennfentes személyek értékpapír kereskedelmére vonatkozó előírásokat is célszerű megalkotni. Szintén 88,3%- a kibocsátóknak megfelelt az ajánlásban foglaltaknak. Az ajánlást nem teljesítők közül (11,7%) egy kibocsátó részben teljesítette az ajánlást, de nem részletezte a választát. A további 4 kibocsátó pedig úgy nyilatkozott, hogy a jogszabályoknak megfelelően járt, de nem tartotta indokoltnak a szabályozás kialakítását.

2.7. Teljesítményértékelés, javadalmazás az igazgatótanácsban/igazgatóságban, felügyelőbizottságban

2.7.1. Az igazgatóságnak/igazgatótanácsnak javadalmazási irányelveket célszerű megfogalmaznia a felügyelőbizottság, valamint a menedzsment tagjainak vonatkozásában. A kibocsátóknak jóval kevesebb, mint a fele, 34,9%-a felel meg csupán az ajánlásoknak. Az ajánlást nem teljesítő 65,1% közül többen jelezték, hogy esetükben ez a közgyűlés hatáskörébe tartozó feladat. Mások pedig kifejtették, hogy eddig nem merült fel ennek szükségessége, nem látták indokoltnak az ilyen irányelvek kialakítását, vagy azért mert nem került sor külön javadalmazásra, vagy azért mert a javadalmazások megállapítása más alapokon nyugszik, pl.: mérlegeléstől függ, vagy nem teljesítmény alapú.

Ehhez kapcsolódik a BÉT azon ajánlása, hogy a felügyelőbizottság véleményezze is ezen irányelveket. Ezen ajánlásnak még kevesebben feleltek meg, 32,5%. Az ajánlást nem teljesítő 67,5% több okra hivatkozott. Voltak, akik jelezték, hogy nem működik felügyelőbizottság náluk. Többen kifejtették, hogy nem rendelkeznek ilyen irányelvekkel, többen pedig kifejtették, hogy ez nem a felügyelőbizottság hatáskörébe tartozik.

A 2.7.1. ajánláshoz kapcsolódik azon további BÉT javaslat, hogy az igazgatóság/igazgatótanács és a felügyelőbizottság javadalmazására vonatkozó elveket a közgyűlésnek külön napirendi pontban célszerű jóváhagynia. Csak a kibocsátók 51,2%-a tett eleget ezen ajánlásnak, míg a többi kibocsátó (48,8%) különböző indokokra hivatkozva mellőzte azt. Többen jelezték, hogy ez nem vagy nem kizárólag a közgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés, illetve felmerült az is, hogy a közgyűlés csupán a mértékéről dönt, de nem a kiszabás alapjául szolgáló elvekről. Többen hivatkoztak a javadalmazási

irányelvek hiányára. Volt olyan kibocsátó, aki nem adott magyarázatot, továbbá néhányan jelezték, hogy nincs külön javadalmazási rendszer. Megjegyezzük, hogy a Ptk. szerint nyilvánosan működő részvénytársaság esetén a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik a vezető tisztségviselők, felügyelőbizottsági tagok, valamint vezető állású munkavállalók hosszú távú díjazása és ösztönzési rendszere irányelveinek meghatározása, így a jogszabályi rendelkezés részbeni átfedést mutat az ajánlással.³

2.7.2. Az igazgatóság/igazgatótanács értékelje saját munkáját az adott üzleti év tekintetében. A BÉT jelent ajánlásának a többség, 79% eleget tett. A többi társaság 21% pedig vagy jelezte, hogy ilyen értékelés nem történt, vagy kifejtette, hogy ez nem az igazgatóság/igazgatótanács hatáskörébe tartozó kérdés, illetve többen hivatkoztak arra, hogy a jövőben ezt teljesíteni fogják.

2.7.2.1. A felügyelőbizottság is értékelje munkáját az adott üzleti évre vonatkozóan. Ezen ajánlásnak 71,4% tett eleget. A fennmaradó 28,6% pedig több okra hivatkozott, így egyrészt a felügyelőbizottság hiányára, másrészt arra, hogy a jövőben ezt teljesíteni fogják.

2.7.3. Az igazgatótanács/igazgatóság hatáskörébe tartozik a menedzsment teljesítményének ellenőrzése és javadalmazásának megállapítása. 74,4% teljesíti az ajánlást, 4,6% részben teljesíti azt, míg a többi társaság, főleg hatáskör hiányára hivatkozva tért el attól.

2.7.4. A részvény alapú javadalmazási konstrukció esetén annak elvei tekintetében a közgyűlés jóváhagyását célszerű kérni. 37,2% teljesíti az ajánlást, a további 62,8%-a a kibocsátóknak pedig arra hivatkozik, hogy nincs ilyen javadalmazási konstrukció.

A fenti döntést megelőzően a részvényeseknek részletes tájékoztatást kell kapniuk. Ezen ajánlást - érdekes módon - többen teljesítették, 41,9%, noha többen igennel válaszoltak, holott elvileg nem rendelkeznek ilyen konstrukcióval. Az ajánlást nem alkalmazzák (58,1%) a konstrukció hiányára hivatkoznak.

2.7.7. A társaság a javadalmazási nyilatkozatot elkészítette és a közgyűlés elé terjesztette. Ezt csupán 44,2% teljesítette, míg a többi 55,8%-át ennek nem tett eleget arra hivatkozással, hogy nincs ilyen konstrukció, vagy, hogy az nem a közgyűlés hatáskörébe tartozik.

A javadalmazási nyilatkozatnak tartalmaznia kell az igazgatóság/igazgatótanács, felügyelőbizottság és a menedzsment tagjainak díjazását. Ezt 53,5% nem teljesítette a fenti okokra hivatkozással, míg 46,5% eleget tett ennek.

---

³ A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 3:268. § (2) bekezdése.

2.8. Belső kontrollok rendszere és a kockázatkezelés

2.8.1. A kockázatkezeléssel kapcsolatos BÉT ajánlásoknak a kibocsátók túlnyomó része megfelel (az igazgatóság / igazgatótanács, vagy az általa működtetett bizottság felelős a társaság teljes kockázatkezelésének felügyeletéért és irányításáért: 90,6%; az igazgatóság / igazgatótanács meghatározott rendszerességgel tájékozik a kockázatkezelési eljárások hatékonyságáról: 83,7%; az igazgatóság / igazgatótanács megtette a szükséges lépéseket a főbb kockázati területek azonosítása érdekében: 93%). A néhány nemleges válasz magyarázata eltérő: a témáért a felügyelőbizottság a felelős, a társaság nem végez ilyen tevékenységet, vagy nincsenek kockázatkezelési irányelvek.

2.8.2. A kibocsátók közel háromnegyede (73,8%) felelt meg annak a kockázatkezeléssel kapcsolatos javaslatnak, miszerint az igazgatóság / igazgatótanács a kockázatkezelési alapelveket és alapvető szabályokat a menedzsment azon tagjaival együttműködve dolgozta ki, akik a kockázatkezelési folyamatok megtervezéséért, működtetéséért, ellenőrzéséért, valamint a társaság napi működésébe történő beépítéséért felelősek.

2.8.3. - 2.8.5. A belső kontrollok témakörének általános kérdései esetében viszonylag magas a kibocsátók megfelelési aránya. A belső kontrollok rendszerével kapcsolatos elveket a kibocsátók több mint háromnegyedénél (76,7%) fogalmazta meg az igazgatóság / igazgatótanács. A belső kontrollok menedzsment által kialakított rendszere a BÉT kibocsátók 86%-ánál biztosítja a társaság tevékenységét érintő kockázatok kezelését, a társaság célkitűzéseinek elérését. A kibocsátók 81,3%-ánál az igazgatóság / igazgatótanács figyelembe vette a belső kontrollok rendszerének kialakításánál a BÉT Felelős Társaságirányítási Ajánlásaiban szereplő szempontokat. A kibocsátók 83,7%-ánál a menedzsment feladata és felelőssége a belső kontrollok rendszerének kialakítása és fenntartása. Számos magyarázat indokolta a társaság és a kontrollálandó munkaszervezetének méretével/hiányával a nemleges választ.

2.8.6. - 2.8.8., 2.8.11. A belső kontrollok részletesebb, tartalmi / folyamatai kérdéseinél már jelentősen kisebb a BÉT kibocsátók megfelelési szintje: minden esetben a kibocsátók kevesebb mint fele felelt meg az ajánlásoknak. Mindössze a kibocsátók 37,2%-ánál alakítottak ki egy olyan független belső ellenőrzési funkciót, mely az audit bizottságnak / felügyelőbizottságnak tartozik beszámolási kötelezettséggel. Csak a kibocsátók 34,8%-a felelt meg annak az ajánlásnak, amely előírja, hogy a belső audit csoport számoljon be legalább egyszer az audit bizottságnak / felügyelőbizottságnak a kockázatkezelés, a belső kontroll mechanizmusok és a társaságirányítási funkciók működéséről. Kevesebb, mint a kibocsátók negyedénél (23,2%) hajtja végre a belső ellenőrzés a belső ellenőrzési tevékenységet az audit bizottság / felügyelőbizottság megbízása alapján. Ugyanez a megfelelési aránya annak az ajánlásnak, amely szerint a belső ellenőrzés szervezetenként különüljön el az operatív vezetést végző menedzsmenttől. A kibocsátók kb. egyharmadánál (34,8%) hagyta csak jóvá a belső audit tervet az audit bizottság javaslata alapján az igazgatóság / igazgatótanács (felügyelőbizottság). A kibocsátók 41,8%-ánál az igazgatóság / igazgatótanács készítette el jelentését a részvényesek számára a belső kontrollok működéséről. A kibocsátók 39,5%-a válaszolt csak pozitívan arra az ajánlásra, miszerint az igazgatóság / igazgatótanács kidolgozta a belső kontrollok működéséről készített jelentések

fogadásával, feldolgozásával, és saját jelentésének elkészítésével kapcsolatos eljárásait. A kibocsátók közel felénél (48,8%) azonosította be az igazgatóság / igazgatótanács a belső kontrollok rendszerének lényeges hiányosságát, s vizsgálta felülvizsgálta és értékelte át az ezzel kapcsolatos tevékenységeket.

2.8.10. A belső kontrollok részletesebb, tartalmi / folyamatai kérdéseire kapcsoldó javaslat esetében a BÉT kibocsátók 60,4%-a felelt meg annak a javaslatnak, miszerint a belső kontrollok rendszerének értékelésénél az igazgatóság / igazgatótanács figyelembe vette a BÉT Felelős Társaságirányítási Ajánlásaiban foglalt szempontokat.

A belső kontrollok részletesebb, tartalmi / folyamatai kérdéseinél a nemleges válaszok magyarázata többnyire azzal kapcsolatos, hogy a társaság mérete nem indokolja a megfelelést, nincs a kontrollálandó munkaszervezet, a menedzsment látja el a belső kontroll funkciót, illetve egyáltalán nincs az adott kibocsátónál belső ellenőrzési szervezet.

2.8.12. A kibocsátók közel fele (48,8%) felelt meg annak a javaslatnak, miszerint a könyvvizsgálója felmérte és értékelte a társaság kockázatkezelési rendszereit, valamint a menedzsment kockázatkezelési tevékenységét, s erre vonatkozó jelentését benyújtotta az audit bizottságnak / felügyelőbizottságnak.

2.9. Külső tanácsadó, könyvvizsgáló

2.9.1. A témához kapcsolódó javaslatok egy része arra vonatkozott, hogy a testületek, bizottságok ügyrendje térjen ki a külső tanácsadó szolgáltatásainak igénybevétele esetén követhető eljárásra. A megfelelés aránya az egyes testületek, bizottságok vonatkozásában alacsony volt, minden esetben egyharmad alatti:

- igazgatóság: 32,5%,
- felügyelőbizottság: 32,5%,
- audit bizottság: 30,2%,
- jelölőbizottság: 6,9% (a nemleges válaszok tipikus magyarázata, hogy a társaságnál ilyen bizottság nem működik),
- javadalmazási bizottság: 6,9% (a nemleges válaszok tipikus magyarázata, hogy a társaságnál ilyen bizottság nem működik).

2.9.2. A BÉT kibocsátók alig több mint fele (53,4%) felelt meg annak az ajánlásnak, miszerint az igazgatóság / igazgatótanács, a felügyelőbizottság és az audit bizottság minden esetben értesítést kap arról, ha a könyvvizsgálónak adott megbízás jellegénél fogva jelentős ráfordítást jelenthet, érdekütközést idézhet elő, vagy bármilyen más módon lényeges hatással lehet az üzletmenetre. A nemleges válaszok tipikusan arra vonatkozta, hogy az adott időszakban az ajánlásban előírt értesítés alapjául szolgáló esemény nem történt.

2.9.3. A kibocsátók 37,2%-a felelt meg annak a BÉT ajánlásnak, amely szerint az igazgatóságnak / igazgatótanácsnak tájékoztatnia kell a felügyelőbizottságot arról, hogy a társaság működését

lényegesen befolyásoló eseménnyel kapcsolatban bízta meg a könyvvizsgálatot ellátó gazdálkodó szervezetet, illetve külső szakértőt. A meg nem felelés jellemző magyarázata az volt, hogy nem történt ilyen esemény vagy megbízás a társaságnál, vagy az, hogy a társaságnál felügyelőbizottság nem működik. A kibocsátók negyede (25,5%) felelt csak meg annak az ajánlásnak, amely előírja, hogy az igazgatóság / igazgatótanács határozatában előzetesen rögzítse, hogy milyen események tekinthetők olyannak, melyek jelentősen befolyásolják a társaság működését. A nemleges válaszok közül több arra hivatkozott, hogy nem volt ilyen döntés, illetve az ügyvezető testület csak az ügyrendje szerint jár el. A biztosítási szektorban működő kibocsátó esetén sektorspecifikus szabályokra (Bit.) történt hivatkozás.

2.9.4. Ugyanakkor magas (79%) a kibocsátók megfelelése annak a javaslatnak, amely szerint az igazgatóság / igazgatótanács a közgyűlési napirendi pontokat megtárgyaló üléseire tanácskozási joggal meghívja a társaság könyvvizsgálóját.

2.9.5. Ennél valamivel kevesebb, de még mindig jelentős többség (74,4%) felelt meg annak a javaslatnak, amely szerint a belső ellenőrzése együttműködik a könyvvizsgálóval a könyvvizsgálat eredményes végrehajtása érdekében.

3.1. Bizottságok: Általános elvek

3.1.2. A Felelős Társaságirányítási Ajánlások az audit bizottság, a jelölőbizottság és a javadalmazási bizottság vonatkozásában javaslatokban írja elő a vonatkozó bizottság elnökének, hogy rendszeresen tájékoztassa az igazgatóságot / igazgatótanácsot a bizottság egyes üléseiről, és a bizottság legalább egy jelentést készítsen az ügyvezető testületnek, illetve a felügyelőbizottságnak az adott üzleti évben. A kibocsátók ezen ajánlásoknak való megfelelése értelemszerűen a Ptk.-ban is szabályozott audit bizottság vonatkozásában magasabb (72%), mint a - nemleges válaszokban magyarázatként jelzett - lényegesen ritkábban megalakított jelölőbizottság és a javadalmazási bizottság vonatkozásában (a kibocsátók kevesebb, mint harmada nyilatkozott pozitívan).

3.1.4. A bizottsági tagok megfelelő képességgel, szakértelemmel és tapasztalattal való rendelkezéséhez kapcsolódó javaslatnak való megfelelés szinte teljeskörű (97,6%). A vonatkozó javaslat részletes követelményeket, kompetenciákat nem fogalmazott meg, ami indokolhatja a nagymértékű megfelelést. A bizottságok ügyrendjeinek tartalmi vonatkozásairól szóló javaslatnak való megfelelés szintje pedig viszonylag magas (76,7%).

3.1.6. A Felelős Társaságirányítási Ajánlások az audit bizottság, a jelölőbizottság és a javadalmazási bizottság vonatkozásában ajánlásokban írja elő azt, hogy a társaság honlapján hozza nyilvánosságra az audit bizottságra delegált feladatokat, a bizottság célkitűzéseit, ügyrendjét, összetételét (a tagok nevének, rövid életrajzának és kinevezése idejének feltüntetésével). A kibocsátók ezen ajánlásoknak való megfelelése értelemszerűen a Ptk.-ban is szabályozott audit bizottság vonatkozásában magasabb (55,8%), mint a - nemleges válaszokban magyarázatként jelzett - ritkábban megalakított jelölőbizottság és a javadalmazási bizottság vonatkozásában (a kibocsátók kevesebb, mint negyede nyilatkozott pozitívan).

3.2. Audit Bizottság

3.2.1. - 3.2.4. Az audit bizottság feladatait a Ptk. tartalmazza és valószínűsíthetően ez az oka annak, hogy viszonylag magas, az összes kibocsátót tekintve kétharmad feletti (a prémium kategóriában még ennél is magasabb) a BÉT kibocsátók a megfelelés az audit bizottság kérdéseit illetően:

- a kibocsátók 72%-a felel meg annak az ajánlásnak, amely előírja, hogy az audit bizottság / felügyelőbizottság felügyelje a kockázatkezelés hatékonyságát, a belső kontroll rendszer működését és a belső ellenőrzés tevékenységét is (a nemleges válaszok egy részének magyarázata az, hogy az igazgatóság látja el e tevékenységet, más esetekben a nemleges válasz indoka belső szervezeti indok, pl. társaság mérete, belső ellenőrzési szervezet hiánya),
- szinte teljeskörű (97,6%) a megfelelés a kibocsátók válaszaiban arra a javaslatra, amely előírja, hogy az audit bizottság / felügyelőbizottság tagjai teljes körű tájékoztatást kapjanak a társaság számviteli, pénzügyi és működési sajátosságairól.
- a kibocsátók 69,7%-a felel meg annak az ajánlásnak, amely előírja, hogy az audit bizottság / felügyelőbizottság pontos és részletes tájékoztatást kapott a belső ellenőr és a független könyvvizsgáló munkaprogramjáról; s megkapta a könyvvizsgáló könyvvizsgálat során feltárt problémákra vonatkozó beszámolóját (a nemleges válaszok jelentős részének az a magyarázata, hogy a társaságnál nincs belső ellenőr);
- a kibocsátók 67,4%-a felel meg annak az ajánlásnak, amely előírja hogy az audit bizottság / felügyelőbizottság az új könyvvizsgáló jelölttől bekérte a feltáró nyilatkozatot (a nemleges válaszok egy részénél az volt a magyarázat, hogy nem volt a korábbtól eltérő új könyvvizsgáló jelölt).

3.3. Jelölőbizottság

3.3.1. A BÉT kibocsátók közül csak nagyon kevés társaságnál működik jelölőbizottság: a 43 nyrt. közül mindössze öt prémium és két standard kategóriába tartozó kibocsátó (az összes kibocsátó 16,2%-a) nyilatkozott pozitívan arra, hogy működtet jelölőbizottságot. Az eltérések indokai általában a következők: az igazgatóság látja el a feladatot, a részvényesek jelölnek, a társaság mérete vagy tevékenysége nem indokolja, jogszabály nem írja elő. Csak néhány kibocsátó tett olyan nyilatkozatot a felelős társaságirányítási jelentésében, hogy a jelölőbizottság létrehozását egy adott határidőn belül megvizsgálja. Van olyan kibocsátó, amely a jelölő- és a javadalmazási bizottságot összevontan működteti, és olyan eset is előfordult, hogy a jelölőbizottság csak ideiglenes jelleggel ül össze.

3.3.2. - 3.3.4, 3.3.5. A jelölőbizottság által ellátott feladatokra vonatkozó kérdésekre adott válaszok között valamivel több igen válasz szerepel, amiatt, hogy egyes kibocsátók tartalmi oldalról megközelítve akkor is igen választ adtak, ha az adott tevékenységet - jelölőbizottság hiányában - más társasági szerv látja el. Volt olyan kibocsátó is, amely "N/A" választ adott ezekre a kérdésekre a jelölőbizottság hiányában. A felelős társaságirányítási jelentésekből megállapítható az is, hogy azon társaságoknál, ahol jelölőbizottság megalapítására sor került, ott a működéssel kapcsolatos kérdésekre az érintett társaságok többsége pozitívan felelt. Bankszektorban működő kibocsátók esetén egyes jelöléssel kapcsolatos kérdésekben szektorspecifikus szabályok (Hpt.) az irányadók.

3.3.4. A jelölőbizottság összetételével kapcsolatban a Felelős Társaságirányítási Ajánlások javasolja, hogy a jelölőbizottsági tagok többsége legyen független. Ezzel a javaslattal kapcsolatban négy prémium és két standard kategóriába tartozó kibocsátó (az összes kibocsátó 13,9%-a) nyilatkozott akként, hogy a jelölőbizottsági tagok tagjainak többsége független.

3.4. Javadalmazási bizottság

3.4.1. A BÉT kibocsátók közül csak nagyon kevés társaságnál működik javadalmazási bizottság: a 43 nyrt. közül mindössze öt prémium és egy standard kategóriába tartozó kibocsátó (az összes kibocsátó 13,9%-a) nyilatkozott pozitívan arra, hogy működtet javadalmazási bizottságot. Az eltérések indokai általában a következők: az igazgatóság látja el a feladatot, a közgyűlés dönt a kérdésben, a társaság mérete vagy tevékenysége nem indokolja, jogszabály nem írja elő. Csak néhány kibocsátó tett olyan nyilatkozatot a felelős társaságirányítási jelentésében, hogy a javadalmazási bizottság létrehozását egy adott határidőn belül megvizsgálja. Van olyan kibocsátó, amely a jelölő- és a javadalmazási bizottságot összevontan működteti, és olyan eset is előfordult, hogy a javadalmazási bizottság csak ideiglenes jelleggel ül össze.

3.4.2. - 3.4.5. A javadalmazási bizottság által ellátott feladatokra vonatkozó kérdésekre adott válaszok között valamivel több igen válasz szerepel, amiatt, hogy egyes kibocsátók tartalmi oldalról megközelítve akkor is igen választ adtak, ha az adott tevékenységet - javadalmazási bizottság hiányában - más társasági szerv látja el. Volt olyan kibocsátó is, amely "N/A" választ adott ezekre a kérdésekre a javadalmazási bizottság hiányában. A felelős társaságirányítási jelentésekből megállapítható az is, hogy azon társaságoknál, ahol javadalmazási bizottság megalapítására sor került, ott a működéssel kapcsolatos kérdésekre az érintett társaságok többsége pozitívan felelt (kivéve a javadalmazási nyilatkozat elkészítésének esetét, mert annak elkészítéséről csak három kibocsátó esetében gondoskodik a javadalmazási bizottság. Bankszektorban működő kibocsátók esetén egyes jelöléssel kapcsolatos kérdésekben szektorspecifikus szabályok (Hpt.) az irányadóak.

3.4.6. - 3.4.7. A javadalmazási bizottság összetételével kapcsolatban a Felelős Társaságirányítási Ajánlások egy javaslatot (a javadalmazási bizottság kizárólag igazgatóság / igazgatótanács nem operatív tagjaiból áll) és egy ajánlást (a javadalmazási bizottsági tagok többségének függetlennek kell lennie) tartalmaz. A többségi tagokra vonatkozó ajánlásnak való megfelelés megegyezik a bizottság létrehozására vonatkozóan adott válaszokkal, míg a teljes tagságra vonatkozó javaslatnak csak három prémium és két standard kategóriába tartozó kibocsátó (az összes kibocsátó 11,6%-a) felel meg.

3.5. Bizottságok összevonása

3.5.1. A jelölőbizottság és javadalmazási bizottság két prémium és egy standard kategóriába tartozó kibocsátónál került összevonásra, amelyek az nyilvánosságra hozták az összevonás indokait, azaz a megfelelés a releváns - egyébként szűk körben - körben teljeskörű.

3.5.2. A BÉT kibocsátók közül 12 nyrt. (az összes kibocsátó 27,9%-a) adott ki tájékoztatást arról, hogy az igazgatóság / igazgatóság látja el a jelölőbizottság és a javadalmazási bizottság feladatait. A nemleges válaszok többségének indoka strukturális jellegű (azaz nem igazgatóság / igazgatóság látja el ezeket a feladatokat), néhány esetben azonban a magyarázat ugyan tényszerű (pl. közgyűlési kérdés esetén ad tájékoztatást; a társaság részvényesi köre, szerkezete és mérete nem teszi indokolttá ilyen tájékoztatás kiadását), de nem segíti egyértelműen a részvényeseket, a befektetőket és az egyéb érdekelteket az eltérés tényleges indokának tisztázásában.

4. Átláthatóság és nyilvánosságra hozatal

4.1.1., 4.1.3. A BÉT kibocsátók túlnyomó többsége (72%) készített nyilvánosságra hozatali irányelveket az ezt előíró ajánlás alapján. A meg nem felelés általános magyarázata az, hogy az adott kibocsátó a jogszabályoknak, BÉT szabályzatoknak és felügyeleti határozatoknak megfelelően jár el. A nyilvánosságra hozatali irányelvet készítő kibocsátók

- többsége (21 kibocsátó) megfelel a BÉT ezen irányelvekre vonatkozó tartalmi javaslatának,
- kisebb része (11 kibocsátó) tájékoztatta csak a részvényeseket az éves jelentésben a nyilvánossági folyamatok hatékonyságára vonatkozó vizsgálatának eredményéről,
- többsége (27 kibocsátó) kitér a nyilvánosságra hozatali irányelveiben az elektronikus, internetes közzététel eljárásaira.

4.1.2. Részvénykategóriától függetlenül valamennyi kibocsátó biztosította, hogy az információ szolgáltatás során minden részvényes, piaci szereplő azonos elbánás alá essen, és, hogy honlapját a nyilvánosságra hozatali szempontok, és a befektetők tájékoztatását szem előtt tartva alakítsa ki.

4.1.4. A nyilvánosságra hozatali folyamatok hatékonyságát célzó felmérést azonban a kibocsátók túlnyomó többsége (86%) elvégezte.

4.1.6. A prémium kategóriába tartozó kibocsátók megfelelése teljes, míg valamennyi kibocsátó 79%-a felel meg annak az ajánlásnak, amely előírja, hogy az igazgatóság / igazgatótanács az éves jelentésében és honlapján tájékoztassa a nyilvánosságot stratégiai céljairól, a fő tevékenységével, üzleti etikával, az egyéb érintett felekkel kapcsolatos irányelveiről is.

4.1.7. A társaság pénzügyi kimutatásainak IFRS elveknek megfelelő elkészítésével kapcsolatos javaslatnak valamennyi prémium kategóriába tartozó kibocsátó, és összességében a kibocsátók 79%-a megfelel.

4.1.8. A kibocsátók kevesebb, mint fele, mindössze 44%-a felel meg annak az ajánlásnak, amely előírja, hogy az igazgatóság / igazgatótanács az éves jelentésben nyilatkozzon arról, hogy az éves pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatával megbízott könyvvizsgáló gazdasági szervezet milyen jellegű, és nagyságrendű egyéb megbízást kapott a társaságtól, illetve annak leányvállalatától. A nemleges válaszok egy részének az indoka az, hogy az adott időszakban nem volt ilyen megbízás.

4.1.9. A kibocsátók 65,1%-a felelt meg annak az ajánlásnak, amely előírja, hogy a társaság éves jelentésében, illetve honlapján hozza nyilvánosságra az igazgatóság / igazgatótanács, felügyelőbizottság és a menedzsment tagjainak szakmai pályafutásáról szóló információkat. A nemleges válaszok jelentős részének az a magyarázata, hogy az adott információ nem mindegyik fórumon került közzétételre.

4.1.10. Szintén a kibocsátók 65,1%-a felelt meg annak az ajánlásnak, amely előírja, hogy a társaság adjon tájékoztatást az igazgatóság / igazgatótanács, felügyelőbizottság belső szervezetéről, működéséről. A meg nem felelésnek több esetben az a magyarázata, hogy a társaság nem tesz külön közzé tájékoztatást, mivel az információt valamely társasági dokumentum (pl. Alapszabály, testületi ügyrend tartalmazza). A kibocsátók kevesebb, mint fele (39,5%) felelt meg annak az ajánlásnak, amely szerint a társaságnak tájékoztatást kell adnia az igazgatóság / igazgatótanács, menedzsment munkájának, valamint az egyes tagok értékelésekor figyelembe vett szempontokról. Több nemleges válasz magyarázata az volt, hogy ez az információ az éves rendes közgyűlési folyamat során elérhető a nyilvánosság részére.

4.1.11. Szintén a kibocsátók kevesebb, mint fele (41,8%) nyilatkozott pozitívan arra az ajánlásra, amely szerint a társaságnak az éves jelentésében, illetve honlapján a javadalmazási nyilatkozatban tájékoztatnia kell a nyilvánosságot az alkalmazott javadalmazási irányelvekről, azon belül az igazgatóság / igazgatótanács, felügyelőbizottság és a menedzsment tagjainak díjazásáról, javadalmazásáról. A nem leges válaszok jelentős részének magyarázata az volt, hogy az adott kibocsátónál nincsenek javadalmazási irányelvek, és a kibocsátó csak a jogszabályban előírtakat teszi közzé, míg a menedzsment díjazását már nem.

4.1.12. A kibocsátók közel fele (48%) felelt meg annak az ajánlásnak, miszerint az igazgatóságnak / igazgatótanácsnak közzé kell tennie a kockázatkezelési irányelveit (belső kontrollok rendszere, az alkalmazott kockázatkezelési alapelvek és alapvető szabályokra, illetve a főbb kockázatok áttekintő ismertetése). A nemleges válaszok tipikus magyarázata az volt, hogy a társaság csak a jogszabályban foglaltakat teszi közzé. Néhány válasz utalt arra, hogy új szabályok kidolgozás alatt állnak.

4.1.14. A kibocsátók többsége (60,4%) megfelelt annak az ajánlásnak, amely szerint a társaság honlapján nyilvánosságra kell hozni a bennfentes személyeknek a társaság részvényei értékpapír kereskedelmével kapcsolatos irányelveit. A meg nem felelés legfőbb magyarázata az volt, hogy a kibocsátó megfelelően a Tpt. akkor hatályos szabályainak és rendelkezik a szükséges belső szabályzattal. A kibocsátók túlnyomó többsége (86%) megfelelt annak az ajánlásnak, amely szerint az éves jelentésben és a társaság honlapján fel kell tüntetni az igazgatóság / igazgatótanács, felügyelőbizottság, és a menedzsment tagok a társaság értékpapírjaiban fennálló részesedését, illetve a részvény-alapú ösztönzési rendszerben fennálló érdekelttségét. A meg nem felelés főbb magyarázatai: nincs részvény alapú ösztönzési rendszer, illetve a kibocsátó csak a jogszabályban előírtak közzétételének felelt meg.

4.1.15. A kibocsátók kevesebb, mint fele (48,8%) felelt meg annak az ajánlásnak, amely előírja, hogy az éves jelentésben és a társaság honlapján közzé kell tenni az igazgatóság / igazgatótanács tagjainak és a menedzsment bármilyen harmadik féllel való kapcsolatát, amely a társaság működését befolyásolhatja. A negatív válaszok többségének magyarázata az volt, hogy nem volt ilyen, illetve nem áll fenn ilyen kapcsolat.

4.1.5., 4.1.13., 4.1.16. Azokban az esetekben, ahol jogszabály vagy tőzsdei szabályzat részben vagy egészében lefedi a BÉT vonatkozó ajánlását, illetve javaslatát, a kibocsátók egészének, vagy a vonatkozó részvény kategóriába tartozó kibocsátók megfelelése egy kivétellel teljes körű:

- Az eseménynaptár kibocsátói honlapon történő közzétételi ajánlásának valamennyi prémium kategóriába tartozó kibocsátó megfelel, míg rajtuk kívül csak négy standard és kettő technikai kategóriába tartozó társaság felel meg. Ennek eredményeként az összes kibocsátóra vetített megfelelés 41,8%. Ennek oka egyértelműen az, hogy a BÉT ÁÜSZ szerint a "Részvények Prémium kategóriában szereplő részvények Kibocsátói kötelesek minden év január 1-jéig (eltolt üzleti év esetén az üzleti év első napjáig) közzétenni társasági eseménynaptárukat".
- Egy kivétellel valamennyi kibocsátó megfelel annak az ajánlásnak, amely előírja, hogy a piaci szereplők tájékoztatása érdekében a társaság évente, az éves jelentés közzétételkor, nyilvánosságra hozza felelős társaságirányítással kapcsolatos jelentését. Ennek oka egyértelműen az, hogy a BÉT ÁÜSZ előírja, hogy a "Részvény kibocsátója köteles a Tőzsde által kiadott "Felelős Társaságirányítási Ajánlások" alapján készült Felelős Társaságirányítási Jelentését az éves jelentés közzétételével egyidejűleg a Közzétételi Szabályok szerint közzétenni."
- A kibocsátók általi angol nyelvű tájékoztatással kapcsolatos javaslatnak valamennyi prémium kategóriába tartozó kibocsátó megfelel, míg rajtuk kívül csak két standard kategóriába tartozó társaság felel meg. Ennek eredményeként az összes kibocsátóra vetített megfelelés 32,5%. Ennek oka egyértelműen az, hogy a BÉT ÁÜSZ szerint a "Részvények Prémium kategóriába bevezetett vagy sorolt Kibocsátók választott nyelvként (vagy választott nyelveik egyikeként) kötelesek az angol nyelvet megjelölni."

IV. MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. Összefoglaló megállapítások

A BÉT Felelős Társaságirányítási Bizottsága

- a kibocsátók 2016. évben közzétett felelős társaságirányítási jelentéseinek áttekintése alapján,
- figyelembe véve a 2014/208/EU bizottsági ajánlás rendelkezéseit,
- a részvényesek, a befektetők és az egyéb érdekeltek megfelelő tájékoztatása érdekében

a következő összefoglaló megállapításokat teszi:

Tekintettel arra, hogy a kibocsátók egy kivétellel a felelős társaságirányítási jelentésüket közzétették, megállapítható, hogy fontosnak tartják a nyilvánosság ajánlásnak megfelelő tájékoztatását. A Bizottság értékelése szerint a jövő vonatkozásában az egységes gyakorlat kialakítása (azaz a jelentések egységes színvonalának és az azokban foglalt információk tartalmi részletezettségének megfelelő biztosítása, valamint a tapasztalt hiányosságok kiküszöbölése) érdekében a Bizottság javaslatokkal él.

A Bizottság felhívja a kibocsátók figyelmét a Felelős Társasági Ajánlások 1. melléklete szerinti beszámoló elkészítésének szükségességére, és az abban szerepelt valamennyi pontok érdemi és részletes kifejtésére.

A Bizottság nyugtázza és pozitívnak értékeli az egyes ajánlási és javaslati kategóriáknak való megfelelést, ugyanakkor felhívja a kibocsátók figyelmét az egyes követelményeknek való formai megfelelésen túl a tartalmi és folyamati megfelelés szintjének növelésére.

Megjegyzi a Bizottság, hogy az ajánlásoktól való eltérés esetén célszerű bemutatni az eltérés lényegi indokait, ismertetni a megfelelés helyett hozott intézkedést és bemutatni, hogy ez az intézkedés milyen módon valósítja meg a vonatkozó ajánlás, illetve javaslat célkitűzését annak érdekében, hogy a részvényesek, potenciális befektetők és egyéb érdekelték megfelelően értékelhessék a társaságirányítási gyakorlatot, illetve döntést tudjanak hozni befektetéseiket illetően. Figyelembe véve, hogy az esetleges meg nem felelés önmagában még nem jelent negatív értékítéletet és az egyes kibocsátók megfelelési szintje iparági sajátosságok illetve működési gyakorlatuk alapján nem minden esetben lehet azonos, a meg nem felelés eseteinek vonatkozásában a Bizottság emlékezteti a kibocsátókat, hogy az ajánlástól való eltérés magyarázatában térjenek ki arra is, hogy a megfelelés helyett hozott intézkedés milyen módon járul hozzá a társaság jó vállalatirányítási gyakorlatához. A magyarázat akkor tölti be tényleges célját, ha kiterjed arra, hogy a Felelős Társaságirányítási Ajánlásokban megfogalmazott célok elérése ugyan az Ajánlásokban megfogalmazott megoldásoktól eltérően, de az adott kibocsátóra megfelelőbb megoldásokkal valósítható meg.

A Bizottság észlelte azt, hogy egyes témakörökben, amelyeknél a javaslatok voltak túlsúlyban, az eltérésre vonatkozó magyarázat csak ritkán került ismertetésre, mivel a javaslattól való eltérés magyarázata nem kötelező.

A Bizottság tudomásul veszi azt, hogy egyes bizottságok (javadalmazási bizottság és jelölőbizottság) esetében a megfelelés szintje lényegesen alacsonyabb, mint a jogszabályban előírt bizottságra (audit bizottság) vonatkozó kérdések esetében. Ennek kapcsán felhívja a vonatkozó ajánlásoknak meg nem felelő kibocsátók figyelmét arra, hogy fontolják meg ezen bizottságok bevezetését a megfelelő társaságirányítási gyakorlat előmozdítása érdekében vagy legalább a magyarázat során térjenek ki a bizottságok működésével egyenértékű, általuk alkalmazott megoldások részletesebb ismertetésére.

A Bizottság üdvözölte azokat a kibocsátói magyarázatokat, amelyek utaltak arra, hogy az adott ajánlásnak való megfelelést valamilyen határidőn belül tervezi a kibocsátó. A Bizottság ezzel kapcsolatban reményét fejezi ki, hogy a soron következő felelős társaságirányítási jelentésekben a megfelelés szintje – a kibocsátói vállalatirányítási gyakorlat fejlesztésére irányuló lépések eredményeképp – összességében magasabb lesz.

A Bizottság az időközben bekövetkezett jogszabályváltozásokra tekintettel napirendre tűzte a BÉT hatályos Felelős Társaságirányítási Ajánlásainak felülvizsgálatát. A felülvizsgálat során a Bizottság figyelemmel lesz kibocsátói jelentések értékelése kapcsán szerzett tapasztalatokra is, és a módosított ajánlásokban felhívja a kibocsátók figyelmét a jellemző hiányosságokra, különös tekintettel a „betart vagy indokol” elv hiánytalan alkalmazására.

A fenti elv vonatkozásában megállapítható, hogy a kibocsátók az eltérés indoklása során nem egységes szempontok szerint adtak magyarázatot, így a Bizottság részletesebb útmutató alkalmazásával kívánja elősegíteni a jelentések minőségének javítását.

2. Egyéb általános megállapítások

Annak ellenére, hogy a kibocsátók figyelmét erre már korábban is felhívta, a Bizottság a tőzsdei kibocsátók társaságirányítási jelentéseinek monitoring tevékenysége során észlelte, hogy egyes felelős társaságirányítási jelentések esetében

- nem a hatályos Felelős Társaságirányítási Ajánlások 2. és 3. mellékletei szerinti számozás illetve tagolás került alkalmazásra, ezért a felelős társaságirányítási jelentések összevetése technikai nehézségeket okozhat,
- az ajánlásokra, illetve a javaslatokra vonatkozó válaszok hiányoztak,
- az ajánlásokra adott „nem” válaszok esetében a magyarázat hiányzott,
- az ajánlás, illetve a javaslat vonatkozó kérdésére az „igen” / „nem” válaszok helyett „N/A” vagy „nem alkalmazandó” kerül szerepeltetésre.

Annak érdekében, hogy a kibocsátók felelős társaságirányítási jelentései a részvényesek, a befektetők és az egyéb érdekeltek által összehasonlíthatóak legyenek, egyértelmű és pontos információkat tartalmazzanak, a Bizottság általános jelleggel felhívja a kibocsátók figyelmét arra, hogy

- felelős társaságirányítási jelentéseiket a mindenkor hatályos Felelős Társaságirányítási Ajánlások alapján, annak szerkezeti felépítésének és számozásának megfelelően készítsék el,
- a felelős társaságirányítási jelentéseikben a Felelős Társaságirányítási Ajánlások valamennyi pontjára adjanak választ,
- az ajánlásokra adott „nem” válasz esetén adjanak magyarázatot az eltérésre („comply or explain” elv),
- válaszuk legyen egyértelmű (igen / nem).